

A Nagy-rét környékének kulturális érdekességei

Élet a Nagy-réten

A Húvösvölgyi Nagy-rét már a XX. század elejétől kezdődően kedvelt kirándulólhely, sőt a munkásmozgalom történetének fontos helyszíne volt. Különböző turistaegyletek nevével álcázva ugyanis itt jöttek össze megbeszélésre az illegális csoportok. Az építőmunkások évről-évre május elsején itt rendezték meg hagyományos ünnepségüket.

A század második felében - a környezet fokozatos beépítésének és a tömegközlekedési kapcsolatok fejlesztésének következtében - egyre kevésbé számított elszigetelt területnek. Több más kirándulólhelytől eltérően azonban sikerült megővni a teljes körbeépítéstől, így többé-kevésbé megőrizte eredeti hangulatát.

A Húvösvölgyi Nagy-rét ma családi és iskolai kirándulások, sportrendezvények helyszínéül szolgál, alkalmanként céllövölde, körhinta és büfé is üzemel rajta. Itt rendezik meg évek óta a júniusi juniálist, melyen különböző programokkal és ma már ritkaságszámba menő vurstlival várják a látogatókat.

Az Ördög-árok

Az Ördög-árok a Nagy-rét közelében egyesül a Kis-Ördög-árok. Régen nagyon rakoncátlan patak volt: az 1800-as években, és azelőtt is gyakran kiöntött. 1876-os áradása emberéleteket is követelt. Ma szabályozott mederben fut.

Az elmúlt évszázadokban az Ördög-árokknak számtalan neve volt, a Pálos-pataktól a Szent Pál patakján át a Kovácsi-patakig. Ma használatos neve a középkori mondavilágra utal, amikor is a szeszélyes vízjárású árkokat gyakran illették az "ördög" jelzővel. Az már a véletlen játéka lehetett, hogy az Ördög-árok éppen az egykori Boszorkányok hegyénél (a mai Gellért-hegy) ömlik a Dunába. Mások szerint egy törvénytelen módon együtt élő fiatal pár szerencsétlen halála óta nevezik így, akiket egy pálos barát figyelmeztetett, hogy ne keljenek át a megáradt patakon, mert az bűnük miatt elsodorja őket.

A Fazekas-hegyi védett területet

Húvösvölgyi Nagyréti sétaúttól északra fekvő, dachsteini mészkőből felépülő erdős hegy. A hegyen több felhagyott kőbánya is található. A kőfejtés közben előkerült maradványokban páratlanul gazdag terület védett geológiai érték. A földtörténeti középkor elejéről (felső triász) származó, mintegy 200 millió éves dachsteini mészkő anyaga sekély, trópusi tengerben rakódott le. Ez a feltárás az akkor élt ammoniteszek, csigák, kagylók egyik leggazdagabb európai lelőhelye. A felső szinten a tengervízben élt algák tömegeinek nyoma finoman rétegzett mészkőként figyelhető meg.

A Nagy-, és a Kis-Hárs-hegy

A 454 méter magas Nagy-Hárs-hegy tetején található a természki lábazatra épült **Kaán Károly-kilátó**. A négyemeletes, masszív fa szerkezetű, impozáns kilátótoronyból gyönyörködhetünk a környék hegyiben, ellátni innen a Börzsönyig, sőt a Mártáig is. A kilátó közelében található a **Bátori-barlang**. Az őssallatok maradványait is rejtő barlangban a középkorban sokáig egy pálos szerzetes, Bátori László remetéskedett. Az ő nevéhez köthetők az első magyar nyelvű bibliamagyarázatok és szentek életéről szóló írások.

A **kis-hárs-hegyi kilátóból** Budapest nyugati részére, a budai hegyekre, valamint Hűvösvölgy és Pesthidegkút felé nyílik kilátás.

A **Tótasszony** a Nagy- Hárshegy északkeleti oldalában található erdőrészlet neve. 1820-ban találtak itt egy halott asszonyt, és a környékbeli németek így újságolták a tragédiát: "ein totes Weib", amit a magyarok tótasszonynak értettek. Az egykori tragédia közelében áll ma az "Erdei Mária" emlékhely.

A közelben található **Petneházy-rét** nevét Petneházy Dávidról kapta, aki a köztudat szerint Budavár visszafoglalásakor 1686. szeptember 2-án az elsők között hágott fel a vár fokára. A rét a piros jelzéssel érhető el.

A középkorban a területen **Mátyás király vadaskertje** volt. Egykori falai a közeli Vadaskerti-hegy környékén itt-ott még láthatóak. A Vadaskert nyugati oldalán (Hűvösvölgyi út 76-78. helyén) állt az egykori **vadászkastély**, ahol jelenleg ásások folynak.